

Szegedi Ítéltábla
Bf.V.113/2021/10.

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, a 2021. április 29. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az életveszélyt okozó testi sértés büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt¹ ellen indított büntetőügyben a Kecskeméti Törvényszék 2021. január 19. napján kihirdetett 1.B.276/2019/40. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint:

A sértett¹ sérelmére elkövetett, testi sértés büntettének kísérleteként [Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés első fordulat] értékelt cselekményt testi sértés vétségének [Btk. 164. § (1) bekezdés, (9) bekezdés a) pontja] szerint minősíti.

Az sértett² sérelmére elkövetett testi sértés büntette, valamint a sértett⁴ és sértett³ sértettek elleni testi sértés büntettének kísérlete a Btk. 164. § (1) bekezdése és a (8) bekezdés I. fordulata szerint minősül.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

[1] A Kecskeméti Törvényszék a rendelkező részben írt ítéletével Terhelt¹ vádlottat testi sértés büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012.évi C. törvény (továbbiakban Btk.) 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés és (8) bekezdés I. fordulat] és 3 rb. testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1) bekezdés, - egy esetben (2) bekezdés, két esetben (3) bekezdés -, (8) bekezdés I. fordulat] miatt – halmazati büntetésül – 4 (négy) év 6 (hat) hónap szabadságvesztésre és 4 (négy) év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg azzal, hogy a vádlott a büntetés fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről. sértett², sértett¹ és sértett³ magánfelek polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította és határozott a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az ítélet ellen egyrészt az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, súlyosítás, a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás tartamának felemelése és a feltételes szabadságra bocsáthatóságnak a törvény főszabálya [Btk. 38. § (2) bekezdés a) pont] szerinti megállapítása érdekében (40. számú tárgyalási jegyzőkönyv 11. oldal 7. bekezdés).

Indokai szerint az elsőfokú bíróság nem értékelte megfelelően a bűnösségi körülményeket. Az ittas állapotban, megfelelő indok nélkül a nagyméretű késsel a több sértett sérelmére elkövetés a vádlott fokozott társadalomra veszélyességét jelzi, mely a büntetés súlyosítását indokolja, figyelemmel a büntetési tétel középértékére is, melytől az alsó határ felé történő eltérésnek nincs alapja, mint ahogy azon rendelkezésnek sem, mely lehetővé teszi, hogy a vádlott a büntetés fele részének letöltése után feltételes szabadságra legyen bocsátható. Ennek megfelelően az elsőfokú ítélet sérelmezett rendelkezéseinek megváltoztatására, egyéb részben helybenhagyására tett indítványtó (41. számú elsőfokú irat).

[3] Másrészt a vádlott és a védő éltek jogorvoslattal téves minősítés miatt enyhébb minősítés, 2 rendbeli gondatlanságból elkövetett súlyos testi sértés vétségének és 2 rendbeli könnyű testi sértés vétségének megállapítása, ezzel összefüggésben a büntetés enyhítése, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés alkalmazása céljából (40. számú jegyzőkönyv 8. bekezdés).

[4] A vádlott a jogorvoslati írásbeli indokolásában egyfelől vitatta az elsőfokú bíróság ténymegállapító tevékenységét, melyet több részben pontatlannak tartott, továbbá tárgyalás kitűzését kérve bizonyítási indítványt terjesztett elő, melyben vallomástételi szándékát jelezte és indokoltak tartotta rendszeres kezelése miatt az orvosi iratainak a beszerzését. A felelősségét egyébként nem vitatta és jogos védelemre sem hivatkozott, de érvei szerint nem hagyható figyelmen kívül, hogy a sértettek is ittasak voltak, akik a cselekmények során úgy bántalmazták, hogy súlyos sérüléseket szenvedett, mellyel az elsőfokú bíróság nem foglalkozott (7. számú másodfokú irat).

[5] A védő írásban szintén részletesen indokolta perorvoslatát, melyben a fellebbviteli főügyészséggel egyezően kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az előkészítő ülésen nem határozott a szakértői bizonyításra irányuló védelmi indítványról. A bíróság nem vizsgálta a nyomozás során egyébként feltárt vádlotti sérüléseket és a terhelt egészségi állapotára sem folytatott indokoltsága ellenére bizonyítást. A sértetti tanúvallomásokot hiányosnak, ellentmondónak tartotta, melyek valóságtartalmával kapcsolatban kételyek merülnek fel, ezért a bizonyítékok közül álláspontja szerint azokat ki kellett volna rekeszteni. A cselekmények minősítése kapcsán kifejtette, hogy nem volt igazolható, miszerint a vádlott szándéka kiterjedt a sérülések okozására és arra is utalt, hogy a sérülések jellege, gyógytartama sem hagyható figyelmen kívül a testi sértés kísérletének megállapításakor. A jelentős nyomatékú enyhítő körülményekre (kifogástalan előélet, idős kor, megromlott egészségi állapot) figyelemmel a büntetés lényeges enyhítésére tett indítványt (8. számú másodfokú irat).

[6] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség a Bf.45/2021/7. számú észrevételében a védelmi fellebbezéseket alaptalannak tartva a vádhatósági perorvoslatot módosítással tartotta fenn. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat nagyrészt megtartotta és nem vétett hatályon kívül helyező eljárási szabálysértést. Relatív hiba azonban, hogy az előkészítő ülésen a törvényszék nem hozott alakszerű határozatot a védőnek az orvosszakértői bizonyítás kiegészítésére irányuló indítványának elutasításáról. Határozatában azonban indokát adta a bizonyítás mellőzésének, ezért az eljárási szabálysértés az ítéletet nem befolyásolta. Az elsőfokú bíróság megalapozott tényállást állapított meg, okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére, azonban sértettl sérelmére elkövetett cselekvőség az elvétel folytán helyesen gondatlan bűncselekménynek, nevezetesen a Btk. 160. § (1) bekezdés, (3) bekezdés, (9) bekezdés a) pontja szerint gondatlanságból elkövetett súlyos testi sértés vétségének minősül. Erre figyelemmel a minősítés részbeni megváltoztatására, a vádlott büntetésének súlyosítására, a feltétele szabadságra bocsáthatóságra vonatkozó rendelkezésnek az ügyészségi fellebbezés szerinti módosítására, egyéb részben a határozat helybenhagyására tett indítványt.

[7] A másodfokú bíróság a kétirányú perorvoslatokat a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban Be.) 599. § (1) bekezdés alapján – mivel a vádlotti indítvány folytán az ügy tanácsülésen nem volt elintézhető – nyilvános ülésen bírálta el. Bizonyítás felvételére, ezáltal tárgyalás tartására azonban nem látott alapot a későbbiekben kifejtettek okok alapján.

[8] A nyilvános ülésen a védő a fellebbezést a büntetés enyhítése iránt tartotta fenn. A vádlott az utolsó szó jogán megbánását hangoztatta, utalva egészségi állapotának romlására is, csatlakozva a védőbeszédben foglaltakhoz.

[9] A súlyosítást célzó ügyészségi, valamint az eltérő minősítés megállapítására és a büntetés enyhítésére irányuló védelmi fellebbezések nem alaposak.

[10] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 590. § (1), (2) bekezdésének megfelelően teljeskörűen bírálta felül, mert a védelmi fellebbezés a minősítést is támadta, ezért korlátozott felülbírálatra nem volt lehetőség.

[11] A felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást igen alaposan, részletesen folytatta le. Nem vétett sem abszolút, sem olyan súlyos relatív hibát, mely az ítélet hatályon kívül helyezését eredményezhette volna.

[12] Miként a fellebbviteli főügyészség és a védő helyesen hivatkozott rá, az elsőfokú bíróság annyiban eltért az eljárási szabályoktól, hogy a védőnek a 2019. szeptember 18-i előkészítő ülésen előterjesztett bizonyítási indítványait nem teljeskörűen utasította el (8. számú jegyzőkönyv 4. oldal), és nem határozott konkrétan a szakértői bizonyítás kiegészítésének mellőzéséről. A bizonyítás indítvány elutasításáról azonban ítéletében részletesen és

megalapozottan számot adott, ezért a csekély súlyú relatív hiba nem befolyásolta az ítéletet. Kiemelése azonban indokolt, mert az előkészítő ülés fő célja és lényege a perkoncentráció érdekében a bizonyítás menetének meghatározása, a bizonyítás hatókörének tisztázása, melybe értelemszerűen beletartozik az indítványok, egyébként pervezető jellegű és külön jogorvoslattal nem támadható elbírálása.

[13] Az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és megalapozott tényállást állapított meg, mely a Be. 591. § (1) bekezdés értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó azzal, hogy a vádlotti sérülésekre és keletkezésükre az [54] bekezdésben írtak a tényállás részét képezik. A vádlott, konkrétan már be nem azonosítható módon, de saját cselekvéséből, és a sértetti közrehatásból eredő sérüléseit az ítélet bizonyítékokat értékelő része tartalmazza, e tények azonban helyesen a Be. 561. § (3) bekezdés c) pontja szerinti „történeti” tényállás részei. A bíróság e tényeket rögzítette, ezért megalapozatlansági ok nem tárható fel. Ezzel összefüggésben megjegyzendő, hogy nem alapos az a védelmi érvelés, miszerint a bíróság nem foglalkozott a vádlott sérüléseivel, mert azokra nézve tényeket állapított meg és értékelte az alapul szolgáló bizonyítékokat is.

[14] Megalapozatlansági ok hiányában a tényálláshoz kötöttség elve érvényesül, azaz a ténybeli hiba hiánya kizárja a sérelmezett ítélettől eltérő tényállás megállapítását a másodfokú eljárásban. Ennek elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, ami szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.). Utal rá az ítéltábla, különös tekintettel a magyar büntetőeljárásban is már hatályos részleges precedens jellegre, hogy a közzétett eseti döntésekre hivatkozás indokolt, e döntések ugyanis az egységes bírói gyakorlat kialakítását, a vitás jogkérdésekben való eligazodást, és ebből következően a jogbiztonságot szolgálják [BH2020. 94. (Kúria Bfv.I.486/2019.)].

[15] A törvényszék az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges személyi és tárgyi-okirati bizonyítékokat megvizsgálta és azokat okszerűen, a logika törvényei szerint hibátlanul értékelte. Vizsgálta a vádlott védekezését, a sértetti tanúvallomásokat, más tanúk vallomását, mint ahogy a releváns szakértői véleményeket és okirati bizonyítékokat is, melyek egyenként és összességében történő mérlegelése után állapította meg perjogi hibában nem szenvedő tényállását. Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét igen részletesen és színvonalasan teljesítette, számot adva a védelmi bizonyítási indítványok elutasításáról és arról is, hogy a vádlott védő által hivatkozott nyomozási vallomását miért nem rekesztette ki a bizonyítékok közül. A vádlott *elkövetéskor* fennálló ittas állapotát tanúsító orvosszakértői vélemény, valamint a nyomozási irat I. kötet 66. lapszám alatt csatolt – rendőrségi alkoholteszt – alapján is egyértelmű, hogy a kihallgatása idején a terhelt nem állt olyan alkoholos befolyásoltság alatt, mely kizárta volna az eljárási cselekmény elvégzését.

[16] A vádlott a tárgyalás kitűzésére irányuló 7. sorszámú beadványában bizonyítási indítványt terjesztett elő újabb kihallgatása, valamint orvosi dokumentumok beszerzése és ezáltal aktuális egészségi állapotának feltárása érdekében. Az indítványt a másodfokú bíróság nem találta alaposnak, melynek elsődleges indoka a tényállás megalapozottsága volt, másfelől a vádlott nem tárt fel olyan nívumot, mely az indítványt alaki formában is alkalmassá tenné a bizonyítás felvételére. A vádlott az elsőfokú eljárásban védekezését előterjesztette, melyet a törvényszék értékelt. Nem került sor olyan új tény megjelölésére, mely a bizonyítás kiegészítését indokolná. A vádlott idősebb életkorát és egészségi állapotát az elsőfokú bíróság értékelte a büntetés kiszabása során. A jelenleg is fennálló sorsszerű betegségek konkrétabb vizsgálata már büntetés-végrehajtási kérdés, nem képezi a másodfokú bíróság feladatát. Ezen okok miatt az indítványt el kellett utasítani.

[17] A vádlott bűnösségének megállapítása törvényes, azonban sértett1 sérelmére elkövetett testi sértés minősítése – osztva a fellebbviteli főügyészség igen alapos és meggyőző érvelését – téves. Az irányadó tényállás szerint – elsőfokú ítélet [8] bekezdés – a vádlott a késsel közepes erővel kaszálo mozdulattal sértett4 sértett mellkasa felé szúrta, azonban a szúrás az őt felemelt kezével félrelökő sértett1t érte a csuklójánál, aki 8 napon túl gyógyuló sérülést szenvedett. Ez az elvétel tipikus esete, mely szerint a célzott személy elleni támadást a szándékos bűncselekmény kísérletének, míg a támadni nem szándékozott személyt érő sérülés okozása gondatlan bűncselekménynek minősül az eredménytől függően. A bírói gyakorlatban és a jogelméletben kialakított elveknek megfelelően ezért a sértett1t sértő cselekmény nem szándékos, hanem gondatlan testi sértés vétségének minősül a Btk. 164. § (1) bekezdése és a (9) bekezdés a) pontja szerint. Mivel a vádlott nem sértett1t akarta megszüntetni, így esetében szándékos elkövetésről nem lehet szó.

[18] sértett2, sértett4 és sértett3 sértettek elleni cselekmények minősítése megfelel az anyagi jognak. Az elsőfokú bíróság a 3/2013. számú Büntető jogegységi határozatban írt szempontokat is figyelembe részletes indokát adta, hogy sértett2 elleni cselekmény a befejezett életveszélyt okozó testi sértés büntetettét, míg sértett4 és sértett3 tekintetében a büntett kísérletét valósította meg, mely bűncselekmények törvényhelye a töretlen bírói gyakorlatnak megfelelően a Btk. 164. § (1) bekezdése és a (8) bekezdés I. fordulata. Szükségtelen volt ezért a 164. § (2), (3) bekezdés – anyagi joghatással nem bír – felhívása az utóbbi sértettekénél. A testi épség megsértése kapcsán a vádlotti szándék egyenes, míg az életveszélyes eredményre, illetve lehetőségére nézve eshetőséges.

[19] sértett2 elleni cselekménynél vizsgálni kellett, hogy nem állapítható-e meg a vádlott eshetőséges ölési szándéka. A válasz nemleges. Az elkövetéskor aktuális terhelti tudattartalomra és ezáltal a vádlott szándékára a feltárt alanyi és tárgyi tényezők alapján lehet következtetést vonni. A vádlott közepes, önhibából eredő – ezért a felelősség alól mentesülést nem eredményező – ittassága folytán az alanyi oldal nem volt teljes, ezért a IV. számú Büntető Elvi Döntésnek megfelelően a tárgyi oldali elemek voltak a meghatározók. A vádlott ugyan egy viszonylag nagyobb késsel és irányzottan, közepes erővel szúrta hasba a sértettet, aki másérülést is szenvedett és életveszélyes állapotba került, azonban a szúrást nem ismételte, tovább nem támadott a sértett felé, ölésre utaló kijelentést sem tett, ezért bár a cselekmény közel áll az emberölés kísérletéhez, nem kifogásolható és törvényes a vádlott javára kedvezőbb minősítés megállapítása.

[20] A törvényszék körültekintően vizsgálta a jogos védelmi helyzetet és azt igen részletes és megalapozott indokolással vetette el, figyelembe véve a Kúria 4/2013. számú Büntető jogegységi határozatában foglalt iránymutatást. Másrészt az is hangsúlyos, hogy az egész erőszakos cselekménysort a vádlott indította el és a másodfokú eljárásban maga sem hivatkozott e büntethetőséget kizáró okra.

[21] A védelmi fellebbezés a minősítés kifogását érintő részében sem volt alapos az előzőekben részletesen kifejtettek szerint.

[22] A büntetés kiszabása során irányadó és a Kúria 56. BK. véleményében meghatározott alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket az elsőfokú bíróság nagyrészt helyesen feltárta, azok annyiban helyesbítendők a minősítés megváltoztatása miatt, hogy két cselekmény kísérleti szakban maradása enyhít. Ugyanakkor enyhítő körülmény, hogy az események során a vádlott is megsérült. Az eszköz valóban nagyobb méretű kés, de különösen veszélyesebb jellegűnek nem minősíthető, sőt a súlyos bűncselekmények kísérletét éppen az eszköz használata alapozta meg, ezért súlyosítóként az elsőfokú ítélettől eltérően az eszköz minősége nem értékelhető.

[23] A bűnösségi körülmények szükséges helyesbítésétől eltekintve a törvényszék az idős korú, büntetlen, eddig megfelelő életvezetésű, a cselekményt megbánó, a sértetteket kárát részben megtérítő vádlottal szemben a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetékiszabási elvekkel összhangban álló, tetтарыныос és az egyéniesítésnek is megfelelő büntetést szabott ki, túl enyhének nem tekinthető, ezért lényeges súlyosítása nem indokolt.

[24] A súlyosítást célzó ügyészégi perorvoslat nem volt alapos, de az elbírált bűncselekmények tárgyi súlyára – különösen sértett² sérelmére elkövetett, közvetlen életveszélyt előidéző cselekményre – figyelemmel az enyhítésre sem kerülhetett sor. Az enyhítő tényezőket az elsőfokú bíróság megfelelően értékelte azzal, hogy a feltételes szabadságra bocsáthatóság kapcsán a vádlottra – egyébként kivételes – enyhébb szabályt alkalmazta.

[25] Megfelelnek a törvénynek a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a feltételes szabadságra bocsáthatóságra, a bűnjelekre és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezések is.

[26] A másodfokú bíróság egyetértett azon elsőfokú bírósági döntéssel, mely szerint az idős életkorú vádlott a szabadságvesztés fele részének letöltése után feltételes szabadságra

bocsátható. Az alanyi jellegű körülmények ugyanis megfelelően indokolják e kedvezmény biztosítását.

[27] Az ítéltábla a kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta.

Szeged, 2021. április 29.

Dr. Balla Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr. Háger Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Bakó József s.k. bíró

Záradék: A Kecskeméti Törvényszék 1.B.276/2019/40. számú ítélete az ítéltábla jelen határozatával jogerős.

Szeged, 2021. április 29.

Dr. Balla Lajos s.k.
a tanács elnöke